

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
KVALITETS- OG
TILSYNSSTYRELSEN

Matematik A

Studentereksamen

Torsdag den 28. maj 2015
kl. 9.00 - 14.00

Opgavesættet er delt i to dele.

Delprøven uden hjælpemidler består af opgave 1-6 med i alt 6 spørgsmål.
Delprøven med hjælpemidler består af opgave 7-14 med i alt 19 spørgsmål.

De 25 spørgsmål indgår med lige vægt i bedømmelsen.

Bedømmelsen af det skriftlige eksamenssæt

I bedømmelsen af besvarelsen af de enkelte spørgsmål og i helhedsindtrykket vil der blive lagt vægt på, om eksaminandens tankegang fremgår klart af besvarelsen. Dette vurderes blandt andet ud fra kravene beskrevet i de følgende fem kategorier:

1. TEKST

Besvarelsen skal indeholde en forbindende tekst fra start til slut, der giver en klar præsentation af, hvad den enkelte opgave og de enkelte delspørgsmål går ud på.

2. NOTATION OG LAYOUT

Der kræves en hensigtsmæssig opstilling af besvarelsen i overensstemmelse med god matematisk skik, herunder en redegørelse for den matematiske notation, der indføres og anvendes, og som ikke kan henføres til standardviden.

3. REDEGØRELSE OG DOKUMENTATION

Besvarelsen skal indeholde en redegørelse for den anvendte fremgangsmåde og dokumentation i form af et passende antal mellemregninger og/eller en matematisk forklaring på brugen af de forskellige faciliteter, som et værktøjsprogram tilbyder.

4. FIGURER

I besvarelsen skal der indgå en hensigtsmæssig brug af figurer og illustrationer, og der skal være en tydelig sammenhæng mellem tekst og figurer.

5. KONKLUSION

Besvarelsen skal indeholde en afrunding af de forskellige spørgsmål med præcise konklusioner, præsenteret i et klart sprog og/eller med brug af almindelig matematisk notation.

Delprøven uden hjælpemidler

Kl. 09.00 – 10.00

Opgave 1

Foto: Colourbox

I år 2001 var der 21365 slædehunde i Grønland. I perioden 2001-2011 faldt antallet af slædehunde i Grønland med 1135 slædehunde om året.

Indfør passende variable, og opstil en model, der beskriver udviklingen i antallet af slædehunde i Grønland i perioden 2001-2011.

Opgave 2

To vektorer i planen er givet ved

$$\vec{a} = \begin{pmatrix} 5 \\ -1 \end{pmatrix} \text{ og } \vec{b} = \begin{pmatrix} t \\ 3 \end{pmatrix},$$

hvor t er et tal.

Bestem værdien af t , så $\vec{a}$ og $\vec{b}$ er ortogonale.

Opgave 3

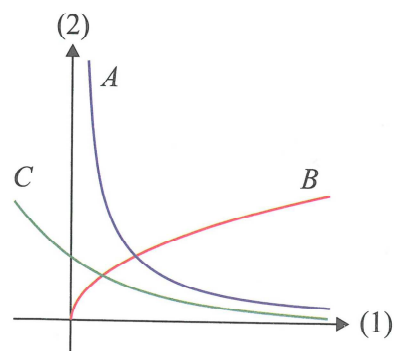
På figuren ses graferne for tre funktioner

$$f(x) = x^{-1}$$

$$g(x) = \left(\frac{1}{2}\right)^x$$

$$h(x) = x^{\frac{1}{2}}$$

Begrund for hver af graferne A , B og C , hvilken af funktionerne f , g og h den er graf for.

Opgave 4

En funktion f er givet ved

$$f(x) = (2x+1) \cdot \ln(x), \text{ hvor } x > 0.$$

Bestem $f'(1)$.

Opgave 5

Om en funktion f oplyses, at punktet $P(0,3)$ ligger på grafen for f , samt at funktionen er løsning til differentialligningen

$$\frac{dy}{dx} = e^x + 2y.$$

Bestem en ligning for tangenten til grafen for f i punktet P .

Opgave 6

En parabel er graf for funktionen

$$f(x) = a \cdot x^2 + b \cdot x + 21.$$

Parablen har toppunkt i punktet $T(5, -4)$, og den skærer førsteaksen i punkterne A og B .
Det oplyses, at $A(3, 0)$.

Bestem koordinatsættet til B , og bestem tallene a og b .

Besvarelsen afleveres kl. 10.00

Delprøven med hjælpemidler

Kl. 09.00 – 14.00

Opgave 7 En funktion f er bestemt ved

$$f(x) = 2x^3 - \frac{1}{2}x^2 - x + 7.$$

Det oplyses, at f har netop ét nulpunkt P .

- Bestem koordinatsættet til P .
- Bestem $f'(x)$, og bestem en ligning for tangenten til grafen for f i punktet $Q(2, f(2))$.
- Bestem monotoniforholdene for f .

Opgave 8

Foto: colourbox

Vægten af en torsk i et bestemt havområde afhænger af torskens alder. Udviklingen i vægten af en torsk fra dette område kan beskrives ved følgende model

$$v(x) = \frac{10,28}{1 + 3,177 \cdot e^{-0,224x}},$$

hvor $v(x)$ betegner vægten af en torsk (målt i kg), og x betegner alderen af en torsk (målt i år).

- Tegn grafen for v , og benyt modellen til at bestemme alderen af en torsk, der vejer 8,5 kg.
- Bestem det tidspunkt, hvor væksthastigheden for vægten af en torsk ifølge modellen er størst.

Opgave 9

En stikprøve fra en population er udvalgt på tilfældig måde. Personerne i stikprøven har svaret på spørgsmålet

"Bør der indføres forbud mod at bære hovedbeklædning i offentlige bygninger?".

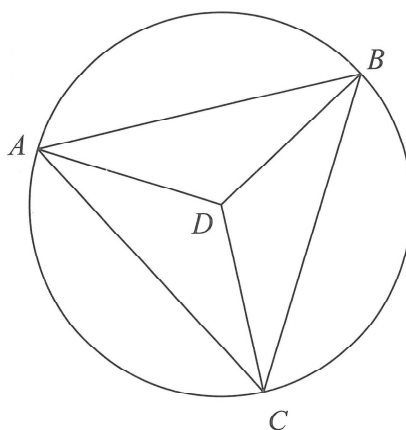
Svarene på spørgsmålet er opdelt efter personernes uddannelse, og svarene fordeler sig som vist i tabellen.

	Ja	Nej
Erhvervsuddannelse	102	132
Videregående uddannelse af kort varighed	43	63
Videregående uddannelse af mellemlang varighed	80	157
Videregående uddannelse af lang varighed	30	84
Grundskoleuddannelse	72	99

På grundlag af svarene fra personerne i stikprøven skal det undersøges, om der er uafhængighed mellem uddannelse og holdning til spørgsmålet.

- Opstil en nulhypotese, og bestem med udgangspunkt heri de forventede værdier.
- Afgør på et 5% signifikansniveau, om nulhypotesen kan forkastes.

Opgave 10

På figuren ses en model af et cafébord (set oppefra). Bordet har form som en cirkel, hvori der er indtegnet en ligesidet trekant ABC , der igen er delt op i 3 kongruente og ligebenede trekanter ABD , BDC og CDA (se billedet). Bordets radius er 50 cm.

- Bestem $\angle ADB$, samt arealet af trekant ABC .
- Bestem omkredsen af trekant ABC .

Opgave 11

For en bestemt population af fisk har man gennem en årrække opgjort den relative væksthastighed (målt i år^{-1}). Resultatet fremgår af nedenstående tabel.

Årstal	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Relativ væksthastighed	0,398	0,302	0,259	0,221	0,158	0,124

I en model kan udviklingen i den relative væksthastighed beskrives ved en funktion af typen

$$f(t) = b \cdot a^t,$$

hvor $f(t)$ betegner den relative væksthastighed (målt i år^{-1}) til tidspunktet t (målt i antal år efter 2001).

- Benyt tabellens data til at bestemme a og b .
- Benyt modellen til at bestemme det år, hvor den relative væksthastighed er $0,1 \text{ år}^{-1}$, og bestem halveringstiden for f .

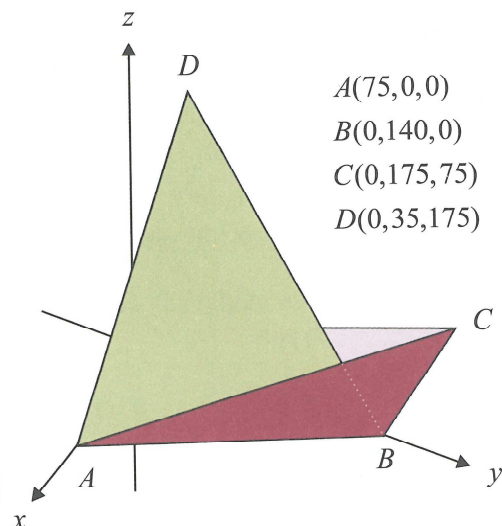
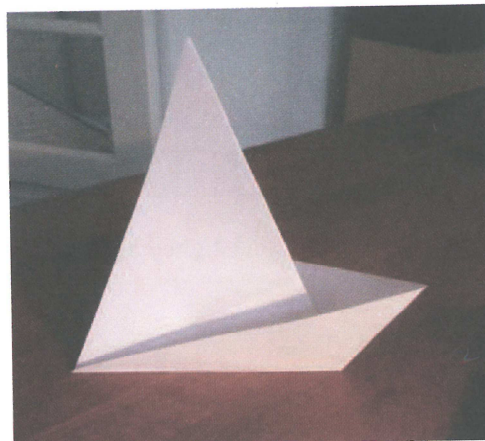
I modellen kan antallet af fisk i populationen beskrives ved en funktion, der er løsning til differentialligningen

$$\frac{1}{N} \cdot \frac{dN}{dt} = f(t),$$

hvor $N(t)$ er antal fisk i populationen til tidspunktet t (målt i antal år efter 2001). Det oplyses, at der er 520 fisk i populationen i år 2001.

- Bestem en forskrift for N , skitsér grafen for N , og bestem det år, hvor antallet af fisk i populationen overstiger 2000.

Opgave 12

På figuren ses en model af et origamiskib indtegnet i et koordinatsystem i rummet med enheden mm på alle akser. Sejlskibets sejl er udsپændt mellem punkterne A , B og D .

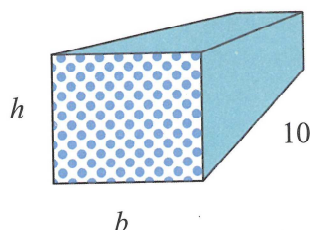
- a) Bestem en ligning for den plan α , der indeholder sejlskibets sejl, og bestem arealet af sejlskibets sejl.

Det oplyses, at den plan β , som indeholder punkterne A , B og C , kan beskrives ved ligningen

$$28x + 15y - 7z - 2100 = 0.$$

- b) Bestem den spidse vinkel mellem sejlskibets sejl og den side af sejlskibet, der er udsپændt af punkterne A , B og C .

Opgave 13

En bestemt faskine består af en ydre lukket kasse samt et porøst indre. Faskinens bredde benævnes b (målt i m), højden benævnes h (målt i m) og længden er 10 m.

- a) Gør rede for, at faskinens ydre areal er givet ved

$$O = 2 \cdot b \cdot h + 20 \cdot b + 20 \cdot h.$$

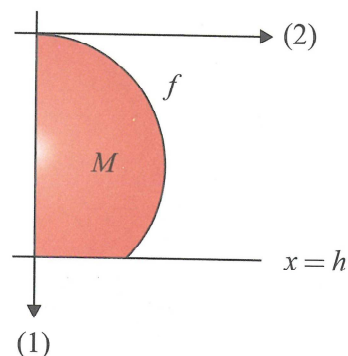
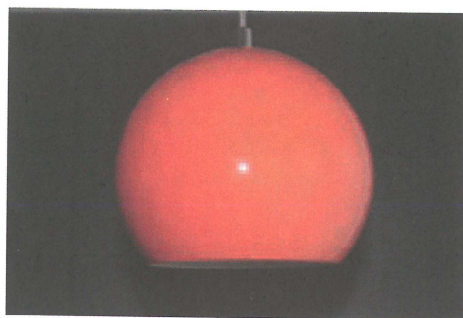
Det volumen, som faskinen kan rumme, betegnes V (målt i m^3). Det oplyses, at V er givet ved

$$V = \frac{20 \cdot b \cdot h}{3}.$$

Endvidere oplyses, at faskinen kan rumme 100 m^3 vand, og at $0 < b < 10$.

- b) Bestem h udtrykt ved b , og bestem den værdi af b , der gør faskinens ydre areal mindst mulig.

Opgave 14

En funktion f er bestemt ved

$$f(x) = \sqrt{-x^2 + 20x}, \text{ hvor } 0 \leq x \leq 20.$$

Grafen for f afgrænser sammen med førsteaksen og linjen $x = h$ et område M .
Det oplyses, at $10 \leq h \leq 20$.

Det ydre af en serie af lamper har form som overfladen af det omdrejningslegeme, der fremkommer, når M drejes 360° omkring førsteaksen. Enheden på begge akser er cm.

- a) Tegn grafen for f , og bestem lampens diameter på det bredeste sted og ved lampens åbning, når $h = 18$.

Det oplyses, at lampens overfladeareal kan beregnes ved integralet

$$O = 2\pi \int_0^h f(x) \cdot \sqrt{1 + f'(x)^2} dx.$$

- b) Bestem h , når overfladearealet er 1005.

Det oplyses endvidere, at lamperne i serien har form som en del af en kugle.

- c) Bestem en ligning for den kugle, som lampen er en del af.

